

نه نه تووبا

ژوان ناواره
(فهره نسا)

به داخه وه من دواهمین فرزندى وهرسه تیک بووم له
دواى مردنى نه وه وه نه م حیکایه ته م نووسیه وه .. نا .. پروا
ناکمه هیچ یهک له وان بو ته نها رۆژتیکیش بوو بیت له
دالغى نه وه دا بوو بیتن له سهر مردنه کهى نه و قسه
بکهن ..

نه زانم که سیان له نووسینه وه نه م حیکایه ته خوش
نابن و بگره سلیش له دالغیه ک نه که نه وه که چهنده ها
جار له سهر لیوه کانی خه یالم هه لبوون و
کوژاندوومنه ته وه .. به لام نه مپۆ که نه م قوتبی باکوورهم
گرتوه له م سه هۆل به ندانی رۆج و جهسته یه دا نه مه ویت
بنووسم و خۆم له گوناهیك پاک بکه مه وه چوارده ساله
وهک چلیسترین نه ژدیها له سهر شانهم دانیشته وه ..

به لا چی ... مه زنده نه کهم له یه کهمین دیره وه رۆژتیک
نه مکرۆژیت ده مخاته وه سهر ئیسک و پرووسک په یتا
په یتا نه مکرینیتته وه بونی تاریکی و سارداییه ک گه مارۆم
نه دات، نه مه ویت وهک سه ده ها جاری تر په ره گرافه کان
بدرینم و له ته نه کهى خۆله که دا ستاری پیبگرم، وهک
نه وه ی نه ژیانیک ژیا بیستم و نه دالغیه یه کم لی دابیت،
به لام نا نه م پاراییه تا دیت زیاتر ته نگم پی
هه لده چنیت .. چوارده ساله من ته نها شه ویکى نارامم
له وه مه مووه شه وه زه وه ندانه ی خۆمدا نه دیوه، له ته واوی
چرکه ساته کامدا هه رگیز ده ستبه رداری مردنه کهى نه و
نه بووم ..

چوارده ساله نه نه تووبای من نه و ژنه ی که هه ر له
منالییه وه وهک پوره هاجر نه یگیره یه وه تیشکیتیک به
نیو چاوانیه وه دره وشاوه ته وه. جه فایی شاعیر که
ده کاته وه باوک نه نه تووبای من له دیره شیعریکدا باسی
له شهرمه زاری فریشته کان کردوه له پاکیه تی نه و ..

به لام من هه همیشه نه موت گومانه کهم نه نه تووبام لۆ
ته نها رۆژتیکیش بیت فریشته کانی شهرمه زار کرد بیت،
نه گینا چی رتی نه خسته نه و کوخه ته ریک و ته نها و
بۆگه نه ی باوه که ورهم که دایکم وه ختیک پرووی له

گه وږه که نه ناو پشتمی نه کرده و باو کم نه یگوت:
«نه و زنجی که نهک خوداو ئینسان و فریشته کان
ته و لا بوون لیبی، به لکو توتکه سهگ و بیچوه مشک و
شه و گرده کانی نه یانده توانی بو ته نه شویک توتکه ی
تیا بکن...»

من همه میشه خانه گومان بووم له و قسه یه ی دایکم که
ده یگوت:

«نه نه تو بای تو عاشقی باوه گوره ت بووه به به بیان
له سه ر پاشکوی نه سپیکی یال ره شی نار سه ندا هاتوته
ئیره، نه ری نه م کاول بووه، جه فایی شاعیر له جه ژمهت و
شه رمنده بی نه م جه شه ربیه شیعی و تووه»

به لام نا... من نه مرقو بو نووسینه وه ی نه م چیرۆکه
پیوستم به گله بی و بناشته بی سه ره و به ره کانی و
گومانه قووله کانی دایکم نیبه له نه نه تو بام، من نه بیت
له دوا نامه که ی نه حمه دی خوینه واره وه بو بوکی شای
په ربیان ده ست پیبکه م، له جامه که ی شا کاوسه وه بو
جه ختی بیژن، له سنگدانه به تریفه ی مانگه شه و
ده رده دل کردنی مه نیجه وه بو نه ستیره کان په نجه بجه مه وه
سه ر نه و تاریکیه ی که له قوولا بیه کانی نه نه تو بام-دا
شه پزلی نه دا... نه و ژنه ی هه ره که له من و کوره کانی
مامه فلا مه رزو کچ رشکنه کانی پوره هاجه رو خوشک و
برا چکوله کامان ده مان خلا فاند چنگمان به نه نه که
پسکیته که یا نه کردو نه مان خوارد، چا و یلکه که م ده شارده وه
و پرمان به کاکله گو یزه کانیان نه کرد...

من نه مه م چنده ها جار به دایکم گوتبوو نه و کاتانه ی
رۆژ تا رۆژ لاوازتر و سیسه له تر و په نگ زه ردرتر
ده رده که وتم... به خه سه وشم وت به لام مرده نه که ی
نه نه تو بام ده م کوریت...

دایکم ده یوت: ده پتروکییت ریزاله نه بی ته نه ها
سوقانه که ت ده میتیته وه، ده بی به م ده ساو ده سا به تیته
ده ری له تاو نه وگه نه کرمانای که تیت نه دن...

پوره هاجه به میرده که می ده وت:
«چاویک له سه ر گیرفانه کانت دانج هیچ ده رووناسیک
ناتوانیت کلوکوی نه و پاراییه ی نیو ناخی نه و
دامرکیتیه وه، میرده که م سه رمی نه نا به سینه ی خو بیه وه
له ژیر دار هه ناره کامدا به دم چنده ها جه سه رته ی قووله وه
مژی له جگه ره که ی نه داو نه یوت:

«نا... مردنی نه نه تو بام که هه رگیز گومان نیبه...
ئاخر خو نه مه کرۆکی دلنیا بیه»

نه ویش وهک نیگه رانی نه و هه موو ساردی و تاریکی و
ته نه بیه ی من بو بیته هاواری نه کرد:

«له نیو ئاپوره ی فرزندانا مه گه ر به ته نه ت تو بو، منیش
نیگام نه بریبه عه رده که و وهک له به ر چاوه کامدا بیت به و
که و او سه لته یه که له سه ر یه ک و فه قیانه و پارلیمه چرچ
و هه لچوه وه، به و هه مووه درزیه لچه وک و گه و ره و
گه و ره تره وه، به و هه موو نوشته و لاگیره و تو په شقارته وه،

به لووله ی نه و کلانانه ی که ده یگوت کاتیک بووکی شای
په ربیان داوا له نه حمه دی خوینه وار نه کات نه گه ر به راست
عاشقی نه وه به دلۆبه دلۆبه ی خوینی خو ی نامه ی بو
بنووسیت، نه حمه دی خوینه وار دوا ی ته و او بوونی
نامه که ی له تر نه داو له سه ر په خشه که ی نه که ویتنه خوار،
نه نه تو بام نه یوت دانه دانه له کراسه که یم کردو ته وه
چنده ها جار له ترسی باوه گه و ره تان له بن دار میتوه کاندای
چالم بو هه لکه ندوه و ده رم هینا وه ته وه...

به و بیلاوه لاستیکه ره شه ی که به ده زوی سبی له هه ر
چوار لاهه دوو رابونه وه نه م ده سه و ده سی پی نه که ن له به ر
چاوانه به ژور سه ربیه وه وه ستاون و نه و چاوه گی ری
نه زانم هاواریکی جه زین جه زینتر له چوارده سالی
ته مه نی من له گه روویدا هه لاسراوه، نه زانم چنده ها
رسته ی نه و تراو له کلینه کانی دایک پیاسه نه کات هه ر دوو
پومه تی چرچۆل و وشکه وه بووی نه رمه ناره قیک
ده رده کات زمانی قورس قورس، په نجه کانی جار جار
جووت نه بن و جار جار له یه کتر هه لدین نه زانم
که لکه له ی چ قسه یه ک له زاری دایه به لام نه بوو وه لید
ریگه نایا و نه نه ری نی:

«نه گه ر ترس و هاواری تانک و تو په کانی نه و به رازه
پیره نه بیت چی من له جوانترین به هه شته که ی کفری
هه لده گریت و بو ژوره که ی تو کولانه ی قرخ و
می زه لده کانه کان... نه نه تو بام که سکونتر نه یه ویت
قسه یه ک بکات هاواریک، زمانی به نه سه تم نه گه ری و
چا و نه گی ری و وهک نه وه ی بیه و ی یه کیتک دنه ی بات و
دوا وه سه یه تی لی و هه رگری، نه بو وه لید نه کیشی به ده میا
و نه لی به سه ....»

نه نه تو بام کزۆله تر نه روانی... نا... نه مامه
فلامه رز... نه پوره هاجه ر... نه باو کم... مه شه جه ری
وه ره سه تیک... مه ئاپوره ی نه و مناله گرۆزانه ی له ده وری
دا نه نیشتن و نه حمه دی خوینه واری بو نه گی رانه وه...
نه نه تو بام چا و له سه ر یه ک به یه کی نه و ری سو ارانه
رئه گری که له پارلیمی کراسه که ی هه لده که ون و ده لین
«وااا» نیگای بو هه ره که له ری سو ارانه هه لیه که
پرتا و لیکدا لیکدا نه رۆن... نه روانیته نه و پیره ژنه پشت
کۆمه ی که هه ر دوو قاچه کانی به سه ر شان و ملی
کورپکی سه رو سی و پینج سالی دا شو ر کردو ته وه نایه تول
کورسی نه خوینی...

«به لخنه» جمه ی دی وهک شاره میرووله به کی ورووژاو
جی پیبه کت بو نادۆز ریته وه...

نه بو وه لیدو برا کانی نه نه تو بام به رز ده که نه وه له
جه سه ته ی بو گه ن کردوی نه نه ون نه نه تو بام نه یه ویت
هاواری بکات کو یه چوه فرزنده کانی من؟

مه حموودی برا بچکۆله ی نه بو وه لید تفیک رۆنه کات و
له به ر خو وه نه لی:
گه ماله کانی تو...

نه نه تووبام ئه يه ویت بلیت:

«بۆچی به جیبیان هیشتووم؟ مه گهر هاجهر ئه توانیت ئاسه واری ته فرو تونا بوونی من بیینی، بانگ ئه کات فلامه رز... بییری ئه چیتنه وه هه فته یه ک بهر له ئه مرۆ ماشینه که ی راگرت و له سه ر ئه مری خانمه لرنه که ی ژنی گه ران دیه وه ماله وه.. ئه یه ویت هاوار له باوکم بکات»
و اای له باوکم به خوژی و دوو مانگای فریزیسه وه له بهر شقی ئه و پازدارانه هه لئه سیته وه هاواری ئه و خه لکه دای ناچله کینیت:

مه ردوم خوژی ری ناکات چ جای گیانله بهر

نه نه تووبام چین چین ئاره ق ده رئه کاو هه ردوو چاوه کانی لیک ئه نی لووله ی کلانه کانیش له گیرفانی سه لته که یدا هه لئاوساوه تا دیت زیاترو زیاتر ئاره ق ئه کاته وه ئه وه ی به بییدا نایه ت منم.. من دوا هه مین فرزه ندی وه ره سه ته که ی ئه و که سیک که مر دنی ئه وی وه ک کوشنده ترین ته وق له گه ر دنی کردوو ئه یگیری...
وا دای ئه یه لئه قه بره که وه بی کفن و دفن و بی ته لقین گاشه بهر دیک قورستر له و گاشه بهر ده ی که ئیستا له سه ر دلی منه له بهر لووتی ده نی خۆله که ئه که نه وه به سه ریاو به لām نایکوتنه وه..

یه یکانه که ئه خه نه وه ئیش ئه رۆن و به پیچه وانیه ی هه مسوو مردوانیکه وه نه نه تووبای من هاوار ناکات.. نا.. له هیچ کهس نه له من نه له باوکم نه له پوره هاجهر نه له مامه فلامه رز نه مامه سو فی دراوسی، نه ده رویش ره سوول نه گو له سووری تا قانه نه حه یده ری چکۆله و نه مامه شیرۆ...
باوکم خوژی به سه ر گاجۆنه کویتیکه یدا لار کردۆته وه و پاژنه ی پیی راستی له سه ر خه ره بهر دیکه ی که نار ئاوه که دانه نی، دایکم که هه ستم ئه کرد به پیچه وانیه ی ئه و هه مووه جهنگانه ی نه نه تووبام پیی ئه گی را له دلّه وه عاجزه ده ست ئه بات گلاسی ئا و له ته رمۆزه که دانه کات ئه لئی:

«وهیش...»

حە یده ری چکۆله دوا ی توپیک که وتوو هه ر ئه یبا و هه ر ئه یبا و هه ر ئه یبا...
گو له سووری تا قانه ش قژی بوو که که ی داده هینی و هه لوریلور ته کامه ی بۆ ئه کا..
مامه شیرۆش به خه لووزیکه ی چکۆله له سه ر مقه با ی خورما که شتیک ئه کات له دلی خو ما ئه لیم به روا ری مر دنه که ی نه نه تووبام ئه نووسیته وه، به لām ئه و وینه ی کو تریکه ی چوار په ل شکاوی سه ر لقیکی لاره وه بوو که به ئه ستم ئه گمینی ئه کیشی..

پوره هاجهر سیگار که ی ئه پیچیته وه و سه ری زمانه ی پیسا ئه هینی و په نجه ی شه هاده و گه ورۆنه ی له سه ر پیلئووه کانی رانه گه ری مه زهنده ئه که م هه ره نازیزترین نو یه ره که ی نه نه تووبام له ناوه ی خویدا جیگه ی نه بیته وه به لām ئه و به باوکم ئه لئی:

«با بگه رتینه وه فلامه رز گه نجینه کان ئه شکینی. لریه ی ژنی هیزه که ره و لاگیره و نقیمه ئه رمه نیه کان ئه بات...»
باوکم بیته ننگ و بیته نگتر... به په نا پسکی ئه چمه ژیر که واکه ی دایکمه وه که پووم ئه نیتم به و چه پکه میخه که ی که له سه رووی مه مکه ی چه پیه وه شو ر بوونه ته وه به چه ئه لیم:

«باوکه بیر له چی ئه کاته وه؟»

ئه و ئه لئی:

«ماتلی ئه و تاجیره هه مه دانیه یه که قه راره مانگا فریزیه کان به ریت...»

من بهر دیک و دوان و ده فری ده ده مه ئاوه که وه، ده و دوان و هه زار گاشه بهر د تل ئه ده مه خواره وه، به ئه نقه ست ته رمۆزه که له شانم بهر ده ده مه وه، هه لئه که وم له مه نجه له فاسۆلیاکه و ئه یرژم، بیخی خیه ته که رانه کیشم و ئه که ویت به سه ر تاجیره هه مه دانیه که یا..

باوکم گاجۆنه که ی بهر زتر ئه کاته وه ئه وروانیته پرچه سپیه کانی دایکم و ئه لئی:

«ئم سازنه چی ئه ویت؟»

منیش سه ر دا ئه خه م و وه ک عاجزترین و مه لوولترین بوونه وه ره له دلی خو ما ئه لیم:

«ئه مه ویت هه مسوو ره نگه کان له ره نگه ی مر دنه که ی ئه وه بگۆرین...»

به لām نا ده ریا وه ک خوژی لی دیته وه و ئه لئی هه رگیز دانه چلکیوه، دایکم مه نجه له فاسۆلیاکه سه ر ئه خاته وه و، تاجیره هه مه دانیه که ش دوو مانگا فریزیه که پیس خوژی ئه دا و ئه روا ت..

باوکم ده ستیک به سه ر و ریشه به فریبه که یدا ئه هینی و پوره هاجه ری هه میسه پرژو بلا و ئه لئی:

«ئۆخه ی...»

من دلّم زیاتر و زیاتر ئه گوشرت گو له سووری تا قانه ئه و کچه ی که هه مسوو کات به چوار پسکیته کریمدار گۆرانی بۆ نه نه تووبام ته وت پیتم ئه لیت:

«به تالیبت بیر له خو شترین گۆرانی بکه ره وه...»

پوره هاجه ریش ئه لیت:

«هیچ شتیک له وه با شتر نییه زایفه له مال و میردی خویدا بیت»

دایکم تا و نا تا ویک ئه لئی:

«حیکایه ت... حیکایه ت.. هه مو مان ئه مرین...»

می رده که م جگه ره یه کی تر دانه گیر سینی و پیتم ئه لیت:

«ماریا... هیچ له وه جوانتر نییه بگه یته کو تایی حیکایه تیک...»

به لām من وه ک پیشه ی هه مبه شه ییم چا و له عه رده که ئه برم و وه ک ئه وه ی بۆنی دوا وه سیه ته نه و ترا وه که ی ئه و بکه م ئه لیم:

«هیشتا سه ره تابه تی...»

۲۰۰۴/۷/۱۷